

[Per Hækkerup.]

har den indstilling, hvad jeg heller ikke tror. (Munterhed). Men jeg vil gerne spørge ministeren: hvad ligger der i dette?

Vi har fra socialdemokratiets side for et par måneder siden allerede, men vi gentog det på vort årsmøde, peget på, at det er ikke nok, at vi i udtalelser siger: vi ønsker på et eller andet tidspunkt, på længere sigt eller hvornår det skal være, at få en europæisk sikkerhedskonference. Vi må foreslå — eller vi foreslog — at man fra dansk side tog initiativet til at sætte et forberedende arbejde i gang, som godt måtte være på mere end én stats basis, på det, der med et kedeligt fremmedord hedder multilateral basis, begrænset multilateral basis, det vil sige mellem en 3-4 lande. Jeg har aldrig set nogen reaktion fra udenrigsministerens side på denne tanke, men jeg vil gerne spørge, om ministeren har overvejet den — hvad jeg går ud fra — og om der i ministerens hidtidige tavshed ligger en afstandtagen fra den eller kun det, at overvejelserne ikke er afsluttet, for vi tror faktisk, at ikke mindst i den nuværende situation, ikke mindst efter Czekoslovakiet er det nødvendigt, at man sætter sine tanker i gang over landegrænserne med hensyn til, hvorledes man kan komme ud af det dødvande, som tilbageslaget i Czekoslovakiet vitterligt har skabt for afspændingspolitikken, og som vi hurtigst muligt skal ud af igen.

Den anden konsekvens, som udenrigsministeren nævnte vedrørende begivenhederne i Czekoslovakiet, vedrører jo direkte forholdet til NATO. Jeg har gentaget, at vi fastholder hovedlinjerne i vor udenrigs- og sikkerhedspolitik, det behøver jeg ikke at sige én gang til. Men jeg er enig i udenrigsministerens vurdering, når jeg opfatter ham således, at det, der er sket i Czekoslovakiet, ikke betyder nogen afgørende ændring i styrkebalancen i Europa. Jeg tror, ministeren bruger udtrykket „magtbalancen“. Det er jeg enig i. Det er vi enige i, og vi tror, det må være udgangspunktet for en vurdering af, hvorledes, skal vi kalde det en NATO-reaktion eller NATO-landenes reaktion i sikkerhedspolitisk henseende bør være. Der siger ministeren, at man

„ikke gennem pludselige og omfattende oprustningsforanstaltninger i de vestlige

lande“ skal „bidrage til en optrapning af niveauet for de militære styrker,“

og et andet sted i talen siger ministeren:

„en kraftig militær reaktion på begivenhederne i Czekoslovakiet . . . ville kunne resultere i et rustningskapløb . . .“

Betragtningen er vi helt enige i, men der er det igen: hvad ligger der nu i dette særlige ordvalg? Det er muligt, at ministeren ikke har tænkt nærmere over det, det tør jeg slet ikke antyde, men hvad ligger der i ordene

„ikke gennem pludselige og omfattende oprustningsforanstaltninger . . .“

og: når ministeren siger

„en kraftig militær reaktion på begivenhederne“,

vil det så sige, at man godt kan lave sådan en lille smule, at ministeren er af den opfattelse, at der må godt komme en vis militær reaktion på den, der må godt komme en vis forøgelse af forsvarsudgifterne, der må godt komme en beslutning f. eks. på NATOs ministerråd om, at man skærper det militære beredskab, det forsvarsmæssige beredskab i Vesteuropa?

Ligger der det i ordene „ikke gennem pludselige og omfattende“ og dette med den kraftige militære reaktion?

Sådan som vi ser på det i socialdemokratiet, så må det grundsynspunkt, som vi er enige i, udgangspunktet, være, at der ikke er sket nogen ændring i styrkebalancen. Efter min opfattelse samtidig med at vi må erkende, at forskydningen af sovjetiske tropper til grænsen mellem Czekoslovakiet og Forbundsrepublikken Tyskland har ændret, skal vi sige styrkefordelingen inden for det sovjetiske område og derfor må give anledning til overvejelser i den vestlige verden, så må dette hovedsynspunkt og resultatet af denne forskydning af de sovjetiske tropper efter vor opfattelse føre til, at man vel kan reagere over for denne nyfordeling langs hele frontlinjen — hvis jeg må bruge det udtryk — på sovjetisk side med en omplacering af visse NATO-styrker, men det må ikke resultere i, at man går ind for en almindelig forhøjelse af beredskabsniveauet, af forsvarsniveauet. Jeg vil være interesseret i at få udenrigsministerens kommentar hertil, fordi det jo utvivlsomt er et spørgsmål, der